

Pv

Přírodověda

I. stupeň

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

- Obsah vyučovacího předmětu „Přírodověda“ (Pv) je tvořen částí obsahu vzdělávacího oboru „Člověk a jeho svět“ pro I. stupeň a jsou v něm integrovány tematické okruhy průřezových témat. Vede k naplnění očekávaných výstupů RVP ZV.
- Název vyučovacího předmětu je zvolen v důsledku rozdělení zmíněného vzdělávacího oboru do několika vyučovacích předmětů, kdy na vyučovací předmět „Prvouka“ (Prv) realizovaný v 1. období navazují ve 2. období vyučovací předměty „Vlastivěda“ (VI) a „Přírodověda“ (Pv).
- Název „Přírodověda“ (Pv) byl zvolen pro tradiční pojetí jeho vzdělávacího obsahu pro dané období.
- Vzdělávání v tomto vyučovacím předmětu rozvíjí poznatky, dovednosti a zkušenosti žáků získané ve výchově i v rodině. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti; utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všítat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, včetně situací ohrožení, učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.
- Podmínkou úspěšného vzdělávání v tomto vyučovacím předmětu je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.
- Vzdělávací obsah předmětu je členěn do dvou tematických celků, odpovídajících tematickým okruhům vzdělávacího oboru RVP ZV:

„Rozmanitost přírody“

- Země jako planeta sluneční soustavy
- rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody, rostliny, houby, živočichové, znaky života, životní potřeby a podmínky
- rovnováha v přírodě
- vliv lidské činnosti na přírodu, ochrana přírody a životního prostředí, likvidace odpadů, živelné pohromy, ekologické katastrofy

„Člověk a jeho zdraví“

- poznávání zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života
- lidské tělo, biologické a fyziologické funkce a potřeby člověka, vývoj jedince, základy lidské reprodukce
- partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy

- základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci
- bezpečné chování a vzájemná pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí
- zdraví jako důležitá hodnota v životě člověka
- Do vyučovacího předmětu „Přírodověda“ (Pv) jsou zařazeny tematické okruhy průřezových témat: „Osobnostní a sociální výchova“, „Environmentální výchova“.
- Vyučovací předmět „Přírodověda“ (Pv) je na I. stupni vyučován jako samostatný předmět v ročnících:
 - 1. ročník ... 0 hod / týden
 - 2. ročník ... 0 hod / týden
 - 3. ročník ... 0 hod / týden
 - 4. ročník ... 2 hod / týden včetně 1 hod z disponibilní časové dotace
 - 5. ročník ... 2 hod / týden včetně 1 hod z disponibilní časové dotace
- Výuka probíhá v kmenových učebnách, na školní zahradě a v areálu školního dvora, v počítačové učebně při využívání výukových programů, součástí výuky předmětu jsou vycházky, exkurze, atd.
- Potřebné vědomosti a dovednosti v tomto vzdělávacím předmětu získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí.
- Vzdělávání ve vyučovacím předmětu „Přírodověda“ (Pv) směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:
 - rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
 - utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
 - přirozenému vyjadřování pozitivních citů k sobě i okolnímu prostředí, poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, k tolerantnímu chování a jednání na základě respektu, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí

- Kompetence k učení
 - na začátku vyučovací jednotky vždy společně s žáky vyvodíme cíl, na konci vyučovací jednotky společně zhodnotíme jeho dosažení
 - zadáváme žákům samostatné práce vyžadující aplikaci teoretických poznatků
- Kompetence k řešení problémů
 - nabízíme žákům k řešení úkoly, které vyžadují propojení znalostí z více vyučovacích předmětů i využití praktických dovedností z různých oblastí lidské činnosti, a tudíž i více přístupů k vyřešení
 - nebráníme žákům při vlastní volbě pořadí vypracování úkolů
- Kompetence komunikativní
 - vytváříme dostatečný prostor pro vyjadřování žáků při problémovém vyučování

- vedeme žáky k maximální možnosti samostatné ústní i písemné prezentace (samostatná práce, projekty, referáty, řízené diskuse, komunitní kruh)
- Kompetence sociální a personální
 - orientujeme se na skupinovou práci, spolupráci ve třídě, vzájemnou pomoc při učení
 - poskytujeme žákům možnost dle vlastního uvážení projevit své pocity a nálady
- Kompetence občanské
 - vyžadujeme od žáků hodnocení vlastního chování i chování spolužáků, hledání společného řešení při nedodržování pravidel třídy či školního řádu - vyžadujeme od žáků přijetí zodpovědnosti za plné dodržování pravidel třídy i školního řádu
 - spolu s žáky na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí
- Kompetence pracovní
 - vedeme žáky k tomu, aby získané poznatky využívali při konkrétních činnostech propojených s praktickým životem a zdůrazňujících vztah k volbě povolání - hraní rolí, diskuse, skupinová práce, pokusy a experimenty
 - vyžadujeme od žáků zhodnocení vlastní práce i práce spolužáků a návrhy na zlepšení